

Forslag

til

Lov om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v.

(Om regulering af understøttelsessatser m. v.).

Fremsat den 9. marts 1962 af *socialministeren*.

§ 1.

I lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v., jfr. lovbekendtgørelse nr. 135 af 19. maj 1958, som ændret ved lov nr. 72 af 13. marts 1959, lov nr. 159 af 13. april 1960 og lov nr. 202 af 18. maj 1960, foretages følgende ændringer og tilføjelser:

1. § 13, stk. 2 b), 1. og 2. punktum, affattes således:

„Kassernes understøttelsesudgifter i henhold til § 15, stk. 4-9 c), og kassernes udgift ved at yde forsørgere højere dagpenge end ikke-forsørgere refunderes dog med 80 pct. og — for kasser, hvor gennemsnittet af understøttede dage pr. nydende medlem har andraget over 15 dage — med 85 pct. Kassernes udgift ved at yde forsørgere højere dagpenge end ikke-forsørgere beregnes for hver kasse som differencen mellem den gennemsnitlige dagpengeudgift pr. understøttelsesdag for forsørgere og ikke-forsørgere multipliceret med antallet af understøttelsesdage for forsørgere.“

2. § 13, stk. 6, 2. og 3. punktum, affattes således:

„Til et medlem, der har eller kan få arbejde, kan tilskuddet ikke ydes, medmindre der foreligger forhold, der efter § 48 i lov om offentlig forsorg berettiger til at supplere arbejdsløn med hjælp efter nævnte lov. Tilskuddet, der ikke må udgøre over halvdelen af medlemsbidraget, konteres som hjælp i henhold til kapitel VI i lov om Socialmin. 1. kt. j. nr. 1-10-1962.

offentlig forsorg. Dersom betingelserne for ydelse af hjælp efter andre bestemmelser i nævnte lov er til stede, konteres tilskuddet som hjælp efter disse bestemmelser.“

3. § 15, stk. 3, 1.-4. punktum, affattes således:

„Stk. 3. Dagpengenes maksimumsbeløb fastsættes til 19 kr. 00 øre for forsørgere og 12 kr. 70 øre for ikke-forsørgere, dog for ikke-forsørgere med mindst 8 års medlems-tid til 15 kr. 30 øre. Med forsørgere ligestilles ikke-forsørgere med 15 års medlems-tid og derover. Såfremt den af det statistiske departement for april kvartal for alle arbejdere inden for håndværk og industri i hele landet offentliggjorte gennemsnitlige faktiske timefortjeneste (inkl. dyrtidstillæg, men bortset fra alle andre tillæg) stiger eller falder 1 pct. i forhold til den tilsvarende timefortjeneste for april kvartal 1961, vil maksimumsbeløbene fra den følgende 1. april henholdsvis være at forhøje eller nedsætte med 1 pct. For hver yderligere stigning eller fald med 2 pct. i nævnte timefortjeneste vil maksimumsbeløbene, ligeledes pr. 1. april, være at forhøje eller nedsætte med yderligere 2 pct.“

4. I § 15, stk. 4, 1. punktum, ændres „1 kr. 75 øre“ til „1 kr. 95 øre“.

5. § 15, stk. 4, 3. punktum, affattes således:

„For hver 3 pct. den i stk. 3 omhandlede timefortjeneste for april kvartal stiger eller

falder i forhold til den tilsvarende timefortjeneste for april kvartal 1961, vil de nævnte tillæg fra den følgende 1. april henholdsvis være at forhøje eller nedsætte med 3 pct., dog afrundet til det nærmeste med 5 delvise beløb (i ører).“

6. I § 15, stk. 5, 2. punktum, ændres „150 kr. i den første og anden af de i folkeforsikringslovens § 39 omhandlede grupper af kommuner og 83 kr. i det øvrige land“ til „164 kr.“.

7. I § 15, stk. 5, 3. punktum, ændres „25 kr.“ til „27 kr.“.

8. I § 15, stk. 5, 4. punktum, ændres „1960“ til „1962“.

9. I § 15, stk. 8, udgår 1. punktum, og i 2. punktum ændres „Er begge ægtefæller“ til „Når ægtefæller begge er“.

10. I § 15, stk. 9, indsættes som nyt 2. punktum:

„Til medlemmer, der i det nævnte tidsrum har været afkontrolleret som ledige i mindre end 40 dage, udbetales brændselshjælpen ved periodens udløb med et samlet beløb, som udgør $\frac{1}{40}$ af den fulde brændselshjælp multipliceret med antallet af afkontrollerede ledige dage.“

11. I § 15, stk. 9, sidste punktum, ændres „1960“ til „1962“.

12. I § 15, stk. 9 b), 2. punktum, ændres „5 kr. 25 øre“ til „5 kr. 40 øre“.

13. Til § 16, stk. 3, føjes:

„Det kan i vedtægten bestemmes, at understøttelsesretten for medlemmer, der inden deres fyldte 18. år er optaget som

bidragydende medlemmer, indtræder efter 12 måneders bidragslæggelse, dog tidligst ved det fyldte 18. år.“

14. § 16, stk. 5, 1. punktum, affattes således:

„Understøttelse af den i § 15, stk. 1, nr. 1-5, nævnte art tilstås ikke for de første 6 dage (ventetid) af hver arbejdsløshedsperiode, hvilken ventetid efter vedtægtens nærmere bestemmelse vil kunne nedsættes indtil 3 dage.“

15. § 17, stk. 1, nr. 7, 1. punktum, affattes således:

„til medlemmer, der oppebærer invalidepension eller folkepension i henhold til lov om invalide- og folkepension § 3, stk. 1.“

16. § 17, stk. 1, nr. 9 udgår.

17. § 20 affattes således:

„§ 20. Personer, der oppebærer hjælp i henhold til denne lov, kan kun oppebære underholdshjælp efter lov om offentlig forsorg efter reglerne i dennes § 49.“

§ 2.

Bestemmelsen i § 22, stk. 3, 2. punktum, i lov om arbejdsanvisning- og arbejdsløshedsforsikring m. v. kommer ikke til anvendelse på vedtægtsændringer som følge af denne lov.

§ 3.

Stk. 1. Denne lov træder i kraft den 1. juni 1962.

Stk. 2. § 1, nr. 1, får virkning fra og med arbejdsløsheds-kassernes regnskabsår 1962-63.

Bemærkninger til lovforslaget.

Lovforslaget går i første række ud på en forbedring af arbejdsløshedskassernes ydelser, navnlig ved forhøjelse af understøttelsessatserne for dagpenge og børnetillæg og ved indførelse af en ændret regulering af disse satser samt ved ændring af karenstidsbestemmelserne. I forbindelse hermed foreslås en forhøjelse af den offentlige refusion vedrørende de såkaldte sociale ydelser til arbejdsløshedskasser med større ledighed samt gennemførelse af en række mindre ændringer, hovedsagelig af redaktionel karakter.

Ved lov nr. 159 af 13. april 1960 om ændring i lov om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. gennemførtes en forhøjelse af de i loven fastsatte maksimumsatser for dagpengeunderstøttelse, børnetillæg og huslejhjælp. Baggrunden herfor var, at stigningen i den gennemsnitlige arbejdsløn i perioden 1946-58 havde været betydeligt større end stigningen i de pristalsregulerede understøttelsessatser, og at arbejdsløshedsunderstøttelsen således efterhånden var kommet til at udgøre en væsentlig mindre procentdel af arbejdslønnen, end tilfældet var i 1946.

De nye satser, der blev fastsat ved loven af 13. april 1960, fik gyldighed fra 1. april 1960 og har for dagpengeunderstøttelsens og børnetillæggets vedkommende siden været uændret, men pr. 1. april 1962 vil prisudviklingen dog nu bevirke en mindre forhøjelse af disse satser. Under hensyn til, at der i perioden april 1960-april 1961 imidlertid er sket en stigning i arbejdslønnen, der er beregnet til 11,6 pct., og da der herved igen er indtrådt en ikke ubetydelig relativ forringelse af arbejdsløshedsunderstøttelsen i forhold til arbejdslønnen, er det fundet rimeligt, at de i loven fastsatte satser for dagpenge og børnetillæg forhøjes tilsvarende og fastsættes til de i nedenstående oversigt anførte beløb:

	Gældende (prisregulerede) satser pr. 1. april 1962	Satser efter forslaget
Dagpenge:		
Forsørgere og ikke-forsørgere med 15 års medlems-tid og derover	17,50	19,00
Ikke-forsørgere m. 8-15 års medlems-tid	14,10	15,30
Ikke-forsørgere m. 1-8 års medlems-tid	11,70	12,70
Børnetillæg pr. dag	1,80	1,95

Som nævnt har det forhold, at understøttelsessatserne reguleres efter prisudviklingen, og at arbejdslønnen siden 1946 er steget væsentlig mere end priserne, i denne periode bevirket sådanne relative fald i arbejdsløshedsunderstøttelsen i forhold til arbejdslønnen, at det blev nødvendigt at hæve understøttelsessatserne ved ændringsloven af 13. april 1960 og nu igen som foreslået findes påkrævet at råde bod herpå. For at imødegå en lignende fremtidig forrykkelse af forholdet mellem på den ene side dagpengeunderstøttelsen og børnetillægget og på den anden side den gennemsnitlige arbejdsløn foreslås det, at den hidtidige regulering af disse understøttelsessatser på grundlag af prisudviklingen forlades, og at der fremtidig i stedet sker regulering af disse satser på grundlag af udviklingen i den gennemsnitlige arbejdsløn.

Med hensyn til huslejhjælpen og brændselshjælpen, der reguleres efter udviklingen i huslejens størrelse og brændselspriserne, foreslås der ikke nogen tilsvarende forhøjelse af maksimumsbeløbene. For huslejhjælpens vedkommende foreslås det derimod, at det fastsatte lavere huslejemaksimum for landkommuner (kommunegruppe III) bortfalder, således at der fremtidig bliver et ensartet maksimumsbeløb for huslejhjælpen i hele landet, ligesom den bestående — og administrativt besværlige — adgang til at nedsætte en arbejdsløs mandlig arbejders huslejhjælp som følge af hustruens arbejdsindtægt foreslås ophævet.

Med hensyn til brændselshjælpen, der ydes under forudsætning af, at medlemmet i tiden 1. oktober-31. marts har været afkontrolleret i mindst 40 dage, foreslås det, at denne hjælp fremtidig skal udbetales også til medlemmer med mindre end 40 dages ledighed i vinterhalvåret. Efter forslaget foretages gradueringen af brændselshjælpen på den måde, at medlemmer med mindre end 40 dages ledighed ved opsamlingsperiodens udløb skal have udbetalt så stor en brøkdæl af brændselshjælpen, som deres ledighed måtte berettigede til.

Der stilles endvidere forslag om, at reglen om karensdage lempes, således at de nuværende 6 dage kan nedsættes til 3, såfremt den enkelte kasse i vedtægten træffer bestemmelse herom. Desuden foreslås de gældende ventetidsregler for adgang til understøttelse ved overgang fra bidragydende til nydende medlemsret ændret, for så vidt angår unge arbejdere, således at unge, der er optaget i forsikringen før deres 17. år., kan blive understøttelsesberettigede straks fra det fyldte 18. år.

Under hensyn til de øgede udgifter for arbejdsløshedskasserne, som de nævnte forslag vil medføre, finder regeringen det rimeligt at foreslå, at der til delvis imødegåelse af kassernes forøgede udgifter foretages en forhøjelse af det offentlige refusion af de såkaldte sociale ydelser, blandt hvilke særlig kan nævnes udgifterne til børnetillæg, huslejehjælp og brændselshjælp samt udgifterne, der fremkommer ved, at der ydes forsørgere højere understøttelse end ikke-forsørgere (forsørgertillægget). Disse udgifter, der nu refunderes med 80 pct., foreslås fremtidig refunderet med 85 pct., men dog kun til kasser, hvor antallet af understøttede dage pr. nydende medlem har andraget over 15 dage.

Merudgifterne for kasserne — og det offentlige andel heraf — ved de foreslåede forbedringer af understøttelsessatserne m. v. samt forhøjelse af refusionsprocenten til kassernes sociale ydelser er på basis af en ledighed som i 1959-60 på $5\frac{1}{3}$ pct. beregnet til følgende beløb:

	Samlede merud- gifter	Det offent- liges andel	Kasser- nes andel
	mill. kr.	mill. kr.	mill. kr.
Forhøjelse af dagpenge og børnetillæg	16	6,9	9,1
Bortfald af fradrag i huslejehjælp for hustru- fortjeneste	1	0,8	0,2
Graduering af brænd- selshjælpen	2	1,6	0,4
Lempelse af karenstids- reglerne	5,6	2,7	2,9
Forhøjelse af refusions- procenten til de soci- ale ydelser	—	2,7	÷ 2,7
I alt	24,6	14,7	9,9

Merudgifterne som følge af de andre forslag, der under forslaget om ophævelse af kommuneinddelingen med hensyn til huslejehjælpens maksimum, kan ikke beregnes, men vil være ubetydelige.

Endelig foreslås der en del ændringer af redaktionel art som følge af gennemførte ændringer i den øvrige sociale lovgivning.

Til de enkelte forslag.

Til § 1.

Til nr. 1.

Som anført foran under de almindelige bemærkninger til lovforslaget foreslås refusionen af de sociale ydelser forhøjet fra 80 pct. til 85 pct. for så

vidt angår arbejdsløshedskasser, hvor gennemsnit-
tet af understøttede dage pr. nydende medlem har
andraget over 15 dage. Den forhøjede refusion vil
for tiden komme 14 arbejdsløshedskasser til gode,
herunder Arbejdsmandenes- og Specialarbejdernes
Arbejdsløshedskasse.

Til nr. 2.

Forslaget er redaktionelt og skyldes den nye lov
nr. 169 af 31. maj 1961 om offentlig forsorg, der
træder i kraft den 1. april 1962.

Til nr. 3.

Forslaget vedrører dagpengesatserne. Udover en
forhøjelse af satserne, hvorom henvises til de almin-
delige bemærkninger, foreslås det, at dagpenge-
satserne fremtidig reguleres i overensstemmelse med
variationen i den gennemsnitlige timefortjeneste
inden for håndværk og industri, beregnet for samt-
lige arbejdere (d. v. s. såvel faglærte som ufaglærte
og såvel mandlige som kvindelige arbejdere), så-
ledes at der bortses fra samtlige tillæg — undtagen
dyrtidstillæg — og således at beregningerne om-
fatter såvel tid- og akkordløn. Som basis for regu-
leringen foreslås anvendt timefortjenesten i april
kvartal 1961, således at dagpengesatserne reguleres
med virkning fra 1. april i det forhold, timefor-
tjenesten i det nærmest foregående april kvartal er
steget eller faldet i forhold til timefortjenesten i
april kvartal 1961. De i lovforslaget angivne satser
vil således første gang blive reguleret pr. 1. april
1963, hvis timefortjenestens ændring giver grundlag
derfor. Det bemærkes, at det statistiske departe-
ments lønberegninger, som foreslås anvendt, for
april kvartal foreligger offentliggjort i passende tid
inden følgende 1. april, medens beregningerne for
juli kvartal først foreligger i løbet af marts.

Til nr. 4.

Ændringsforslaget angår forhøjelsen af børne-
tillægget, hvorom henvises til de almindelige be-
mærkninger.

Til nr. 5.

Om den foreslåede reguleringsbestemmelse hen-
vises til bemærkningerne til ændringsforslag nr. 3.

Til nr. 6, 7 og 8.

Siden huslejehjælp ved lovanordning af 20. marts
1945 blev indført som led i arbejdsløshedsforsik-
rings ydelser, har denne hjælp — som andre
sociale ydelser — været ydet med en højere sats i
kommunegruppe I og II, d. v. s. byer og bymæssige
bebyggelser, end i det øvrige land.

F. t. l. vedr. arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring. (Understøttelsessatser).

Da zoneinddelingen inden for de sociale pensionslove er under afvikling og vil bortfalde pr. 1. april 1963, er det fundet rimeligt at foreslå, at kommune-gruppeinddelingen også afskaffes for huslejhjælp inden for arbejdsløshedsloven. Den omstændighed, at der er en forskel i huslejeniveauet i by og på land, vil bevirke, at medlemmer på landet oftere ikke vil være berettiget til det maksimale husleje-beløb, idet hjælpen til det enkelte medlem ikke kan overstige den faktiske huslejeudgift.

Forslagene indebærer endvidere, at pristalsreguleringen af huslejhjælpen fremover sker på basis af det i bestemmelsen angivne boligindeks for januar måned 1962 i stedet for januar måned 1960. Efter at statistisk departement i 1961 har ændret grundlaget for pristalsberegningen, vil det ud fra reguleringstekniske grunde være sigtsmæssigt at lægge boligindekset for januar 1962 til grund ved den fremtidige pristalsregulering.

Med hensyn til de anførte satser — 164 kr. til forsørgere og 27 kr. til ikke-forsørgere — bemærkes, at disse beløb svarer til lovens satser efter sted-funden pristalsregulering pr. 1. april 1962.

Til nr. 9.

I arbejdsløshedslovens § 15, stk. 8, 1. punktum, er fastsat, at når af 2 ægtefæller den ene har arbejde, og den anden er arbejdsløs og nyder understøttelse af en anerkendt arbejdsløshedskasse, kan huslejhjælpen nedsættes eller bortfalde i henhold til nærmere derom af socialministeriet efter forhandling med arbejdsnævnets afdeling angående arbejdsløshedsforsikringen fastsatte regler.

De i henhold hertil af socialministeriet fastsatte regler for nedsættelse og bortfald af huslejhjælp indebærer bl. a., at den arbejdsløse og understøttelsesberettigede mand — der normalt må betragtes som hovedforsørgeren — vel vil være berettiget til at få udbetalt huslejhjælp, men under hensyn til størrelsen af hustruens arbejdsindtægt må tåle et fradrag heri efter en nærmere skala.

Det er bl. a. under hensyn til de administrative vanskeligheder ved at kontrollere disse reglers overholdelse fundet rimeligt at foreslå den bestående ordning ophævet.

Til nr. 10 og 11.

Ifølge arbejdsløshedslovens § 15, stk. 9, kræves der for udbetaling af brændselhjælpen, at medlemmet i tiden 1. oktober-31. marts har været afkontrolleret som ledig for mindst 40 dage.

Det er fundet mindre rimeligt at fastholde et

ubetinget krav om 40 dages ledighed, og forslaget går derfor ud på, at arbejdsløse med et mindre antal ledige dage i opsamlingsperioden end 40 skal have udbetalt så stor en brøkdel af brændselhjælpen, som deres ledige dage måtte berettigede dem til. Af tekniske grunde foreslås en sådan graderet brændselhjælp udbetalt med et samlet beløb snarest muligt efter hvert års 31. marts.

Samtidig foreslås udgangspunktet for pristalsreguleringen ændret fra januar 1960 til januar 1962 på samme måde som foreslået vedrørende huslejhjælpen.

Til nr. 12.

Den ved lov nr. 159 af 13. april 1960 indførte hjælp til merudgifter ved dobbelt husførelse, der kan ydes med 5,25 kr. pr. dag med tillæg på indtil 0,75 kr. pr. barn, reguleres efter samme regler, som gælder for dagpenge og børnetillæg, jfr. lovens § 15, stk. 3 og 4. Som følge af pristalsregulering vil den nævnte sats på 5,25 kr., pr. 1. april 1962 udgøre 5,40 kr., medens satsen på 0,75 kr. vil være uændret.

Til nr. 13.

Efter arbejdsløshedslovens § 9, stk. 3, er der ingen aldersbetingelser for bidragydende medlemskab, men en grænse nedad på 18 år for nydende medlemsret, jfr. lovens § 16, stk. 1 og 3.

De nugældende regler for understøttelsesret fører til, at der for unge, optaget inden de er 17 år og 1 måned, vil blive tale om mere end 1 års medlemskab (til de er 18 år og 1 måned) inden understøttelsesrettens indtræden.

Da dette er fundet mindre rimeligt, foreslås der indført adgang til vedtægtsmæssigt at bestemme, at understøttelsesretten for medlemmer, der inden deres fyldte 18. år er optaget som bidragydende medlemmer, indtræder efter 12 måneders bidrags-erlæggelse, dog tidligst ved det fyldte 18. år.

Til nr. 14.

Ændringsforslaget vedrører nedsættelse af karenstiden, der efter bestemmelse i kassens vedtægt skal kunne nedsættes fra de nuværende 6 dage til 3 dage.

Til nr. 15, 16 og 17.

De foreslåede ændringer er redaktionelle og skyldes ændringer i den øvrige sociale lovgivning.

Til § 2.

Efter arbejdsløshedslovens § 22, stk. 3, kræves arbejdsdirektørens samtykke til enhver forandring

af en arbejdsløshedskasses vedtægt. Vedtægtsændringer, der må antages for vedkommende kasse at medføre forøgede udgifter, af hvilke en ikke uvæsentlig del vil påhvile statskassen, skal af direktøren efter indhentet udtalelse fra arbejdsnævnets afdeling angående arbejdsløshedsforsik-

ringen forelægges for arbejds- og socialministeren, der træffer afgørelse efter forhandling med finansministeren.

Ændringsforslaget i § 2 betyder, at vedtægtsændringer, der skyldes denne lov, alene kræver arbejdsdirektørens godkendelse.